

Přísaha bojovníků Hizballáhu

Autor: John Morgan

O 11. září toho bylo za uplynulé desetiletí z každé myslitelné perspektivy napsáno tolik, že není snadné nalézt úhel pohledu, který nebude působit banálně. Mohl bych se zabývat 11. zářím coby důsledkem americké zahraniční politiky, nebo jako symptomem islámské hrozby Západu, nebo z hlediska amerického vztahu s Izraelem, případně pak jeho dopady na domácí politiku a kulturu či jeho roli při odškrtávání položek ze seznamu neokonzervativních imperialistů. Podobné úvahy jste však už nepochybně četli, a já k nim nemám co nového dodat. Proto se raději pokusím o osobní reflexi události.

Hned na úvod chci říct, že nevěřím žádné ze soupeřících teorií o 11. září jako „inside job“ („práce zevnitř“). I když nijak nepopírám, že útoky nabídly americkému vojensko-průmyslovému komplexu a jeho politickým spojencům nezměrné příležitosti, neviděl jsem žádný dostatečně přesvědčivý důkaz o aktivní účasti kterékoliv složky americké vlády nebo bezpečnostních struktur.

Navíc s přihlédnutím k neefektivitě a chaosu, panujícím v každém státním zřízení a touze očernit ostatní soupeřící frakce není možné, aby takto rozsáhlé spiknutí zůstalo utajené nadlouho či natrvalo. Po válce v Iráku netrvalo dlouho, než politici museli vyjít na světlo s pravdou o skutečném spiknutí za oponou, díky němuž vůbec válka začala. Pokud by bylo 11. září spiknutím, někdo by dřív či později předstoupil s důkazy.

Prezident Bush se málem **zadusil preclíkem** – nejde tedy o někoho, kdo by člověku jako první vytanul na mysli coby mozek největší „**black operation**“ („černé operace“) v dějinách. Nehledě na to, že po rozboru vývoje moderního islamismu od jeho počátků na troskách **osmanského chalífátu** ve 20. letech minulého století až dodnes se jeví etablování organizace typu al-Káidy takřka nevyhnutelným. (Pokud se řadíte mezi stoupence některé z permutací teorie spiknutí, nesnažte se mě prosím konvertovat – už tak jsem nad tímto strávil v posledním desetiletí příliš času.)

Nemyslím si ani, že 11. září předznamenává nadcházející apokalyptické střetnutí s islámským světem. O deset let později nelze popřít, že ani jeden z útoků, následujících po 11. září, se atentátům z roku 2001 ani zdaleka nepřiblížil jak rozsahem, tak spektakularitou. Proroci nadcházející islámského útoku [na Západ] se ukázali být podobně pošetilými jako ti, kteří atentát v Oklahoma City považovali za volání polnice k povstání milic napříč Spojenými státy.

Většina muslimů totiž skutečně poselství al-Káidy za své nepřijala. **Revoluce poslední doby** napříč islámským světem byly výslednicí působení jiných politických sil – včetně

mainstreamového islamismu – a al-Káida se tímto vývojem ocitla odtržená na periferii.

Většinu každé společnosti tvoří mírumilovní lidé, kteří chtějí žít své obyčejné životy. Nestojí o život plný násilí a neustálého chaosu. Ani islámský svět není výjimkou – a stejně tak není monolitním blokem. Různé muslimské vlády se navzájem nenávidí víc, než nenávidí nás a každá z nich je vystavena odlišným sociálním realitám a tlakům. Nelze smysluplně hovořit jedním dechem o Kataru a Afghánistánu a jakákoliv zobecňující prohlášení o muslimském světě musí nezbytně být neúplná.

Proto je představa všeobecného sjednocení pod vlajkou chalífátu a (předem k nezdaru odsouzeného) následného útoku proti Západu absurdní. **Jediná skutečná muslimská hrozba pro Západ – více pro Evropu než pro USA – vychází z imigrace, bez zpomalení pokračující na pozadí prázdného povyku nad terorismem.**

Jaký je tedy konečný význam 11. září? Pro mě osobně zůstává nejzajímavějším poučením o síle islamismu jako politické a sociální síly.

Jako mnozí další jsem ani já o islamismu před oním osudným dnem nevěděl takřka nic – s výjimkou z médií pochycených polopravd a dezinformací. Jen co odezněl prvotní hněv, ptal jsem se sám sebe: „Proč k tomu došlo? Čeho chtěli ti lidé dosáhnout?“ Bylo mi jasné, že není možné donutit 19 mužů navést letadla do budov bez nějakého logického důvodu – ať už mi může připadat jakkoliv bizarní.

Dvanáctého září jsem tedy zašel do knihovny něco si přečíst o islamistickém hnutí – a to co jsem zjistil, mě hodně překvapilo. Očekával jsem totiž krvelačnou a cizí ideologii, odporující všemu, čemu jsem věřil. Ve skutečnosti se přede mnou odvíjela ideová soustava obsahující prvky, s nimiž se dalo sympatizovat – jakkoliv se mi hnusily metody některých přívrženců ideologie. Skutečně jsem v jejich názorech našel podobnou kritiku moderní společnosti, jakou jsem už znal od pravicových a tradicionalistických autorů.

Mnohem důležitěji jsem však – coby dlouholetý student pravicových myšlenek – okamžitě rozpoznal, že jde o hnutí, které dosáhlo svých cílů na úrovni a v rozsahu neporovnatelném se snahami našich kolegů v posledních desetiletích. Při popisu posledních šedesát let evropské a americké historie by se dala skutečná pravice obsáhnout v jediné poznámce pod čarou, popisující četné neúspěšné pokusy zadržet příliv liberalismu a modernity. Oproti tomu islamisté se stali živoucí silou s obecnou přitažlivostí a vlivem utvářet společnosti, v nichž žijí.

I když al-Káida dle všeho mizí ze stránek historie, její dopad na náš svět byl ohledem na její velikost monumentální. Skupince ne více než několika set odhodlaných mužů, disponujících – pravda – velkorysími finančními sumami, se podařilo zatáhnout největší supervelmoc moderních dějin do dvou (a několika dalších, menších) nesmírně krvavých a nákladných válek bez konce v dohledu.

Nedosáhli však žádného ze svých dalších cílů a za posledních deset let neproběhla jediná úspěšná islamistická revoluce. A skutečně: stratég al-Káidy Abú Músá al-Surí, vlastním

jménem Mustafa Setmariam Nasar, ve svém masivním díle *Výzva ke globálnímu islámskému odporu* (Global Islamic Resistance Call) označil 11. září za strategický omyl, jelikož islamismus v roce 2001 ještě nebyl připraven na otevřený konflikt se Západem a útoky ve výsledku vedly k ztrátě jediného bezpečného zázemí pro organizaci a výcvik bojovníků: Afghánistánu.

Al-Surí, stejně jako jiný islamistický stratég Abú Bakr Nádží, vlastním jménem **Mohammad Hasan Khalil al-Hakim**, upřednostňuje pomalejší strategii rozdmýchávání konfliktu, osvěty, výcviku, náboru a budování infrastruktury napříč muslimským světem. Přesto al-Surí blahořečil bin Ládina za to, že přenesl válku na území hlavního nepřítele islamismu, USA, a pokusil se odvést pozornost od druhotného boje s Izraelem a četnými arabskými režimy, v nichž se před rokem 2001 často rozpouštěla pozornost islamistů. 1]

Zůstává otázkou, zda lze vůbec něco z této postupné strategie zachránit z trosek zdecimované první generace al-Káidy a nedávné proměny středovýchodního politického prostředí (a může trvat léta a desetiletí, než se dočkáme definitivní odpovědi).

Bez ohledu na úspěchy nebo selhání al-Kajdy si nemůžeme u jejich bojovníků nevšimnout ducha víry a odhodlání, který našemu „hnutí“ – pokud si toto označení vůbec zaslouží – zoufale schází. Mnoho islamistů neváhá obětovat kariéry, bezpečnost a často i život pro boj, v jehož svatost věří. Když se islamista zaváže, jde o totální oddání až za hranicemi smrti, které má přednost před vším ostatním.

Po roce 1945 vidíme – s několika čestnými výjimkami – na pravici takto odhodlaný revoluční předvoj velice zřídka, a **hnutí tak ovládají vesměs lidé, kteří jsou revolucionáři jen potud, dokud to neohrožuje jejich buržoazní životy a reputaci**. Z příkladu islamistů bychom se mohli leccemus přiučit.

Nesympatizuji s islamismem. Jako v Indii žijící Evropan (článek byl napsán v roce 2011, v současné době autor žije zpět v Evropě, pozn. DP) – tedy se zkušeností ze dvou oblastí, sužovaných trvalým nebezpečím rozpínavého islámu – nemám sebemenší touhu žít pod vládou „nového chalífátu.“

Jako tradicionalista uznávám platnost islámu coby jedné z manifestací nejzazší metafyzické reality, i když je myslím zjevné, že doktríny primordiální Tradice v dnešním světě ztělesňují spíše některé formy súfismu než zjednodušující argumenty a černobílý manicheismus radikálního islamismu, zcela postrádající ezoterický prvek, Guénonem označovaný za nezbytný prvek udržení zdravé duchovní tradice.

Přesto však nelze popřít, že náš kout pravice sdílí s islamisty některé perspektivy, především v oblasti degenerativního dopadu moderní kultury na civilizaci a roli amerických, židovských a dalších imperialistických sil v rozpoutání a prohlubování těchto negativních procesů. Pro filozofický a ideologický důkaz netřeba chodit dále než k přednímu ideologovi moderního islamismu, egyptskému mučedníkovi **Sajjidu Qutbovi**. 3]

Inspiraci v islamismu ale nehledejme v první řadě u al-Káidy, ale spíše u těch islamistických skupin, které měly při dosažení svých cílů větší úspěch.

Pravice by se jistě raději měla inspirovat libanonským Hizballáhem a palestinským Hamásem, než plýtvat časem na studium vlastních neúspěšných hnutí a osob jako Mosleyho, Rockwella, GRECE nebo Davida Duka (ne že by bylo na jejich rozboru a zkoumání něco špatného, ale v praktické rovině jde spíše o příklady toho, čemu se vyhnout, než jak postupovat) či skupin, které nemají s tím, čeho chceme dosáhnout, mnoho společného – jako Hnutí čajového dýchánku (Tea Party).

Hizballáh i Hamás začaly jako jen o málo víc než skupiny chabě organizovaných teroristů, ale po letech vytrvalého boje si získaly ústřední pozici v politickém životě svých domácích společností.

Pravice se opakovaně dopouští omylu přílišného zdůrazňování negativ: mluvíme jen o tom, proti čemu se vymezujeme, ukazujeme prstem na nepřátele a někteří z nás se dokonce nechají zlákat neprozíravou (a v konečném důsledku marnou) militantností. Od roku 1945 nepřišla pravice v Evropě ani v Severní Americe s ničím konstruktivním, ani s možnou vizí budoucnosti mimo utopické snění.

Hizballáh a Hamás mají svá ozbrojená křídla – nutno uznat, že celkem úspěšná, jelikož Hizballáh jako jediná regionální síla dokázal porazit Izrael, a to nikoli jednou, ale dvakrát (poprvé, když donutil v roce 2000 Izraelce stáhnout se z jižního Libanonu a podruhé v létě 2006, kdy zmařil snahu Izraele o konečnou likvidaci hnutí). Samotná militantnost však nestačí.

Obě hnutí uspěla především díky způsobu, jak se dokázala integrovat do každodenního života svých lidí nasloucháním a uspokojováním jejich potřeb. Dnes jejich podpora narostla do té míry, že úspěšně zápolí v demokratickém procesu a podílí se na vládě. Jejich reputace narostla díky poskytovaným sociálním službám – kdy provozují nemocnice, školy a distribuují potraviny – přinejmenším stejně jako díky úspěchům na bitevním poli. Pomáhají se stavbou a opravou domů. Také zřizují sítě stoupenců, kteří podobné aktivity zajišťují v každém městě a čtvrti. 4]

Lidé budou brát vaše myšlenky mnohem vážněji – a tím pádem i ochotněji darovat peníze, volit pro vaši kandidátku nebo pro vás obětovat své životy – když je vaše skupina nakrmila, zprostředkovala vzdělání jejich dětem nebo k vaší organizaci patří jejich bratr či sestra.

Uvědomuji si, že popsané si žádá rozsáhlých zdrojů, a možná že ani spojené síly pravice – která nikdy neprojevila přílišnou schopnost koordinovaného úsilí – na daný úkol nebudou stačit, ale pokud nezačneme pomocí vlastního času a peněz vytvářet podobné skupiny uvnitř vlastních národů a místních komunit (tam totiž musí každé hnutí začít), nevidím šance skutečné pravice na úspěch nijak růžově. A kdy byla ve Spojených státech větší poptávka po takových organizacích než dnes, kdy se řada lidí dostala do složité situace? **Otevírá se před námi příležitost, kterou trestuhodně nevyužíváme.**

Z 11. září si lze vzít řadu ponaučení, ale kromě obvyklé rétoriky chci čtenářům doporučit, aby se na fenomén islamismu pokusili podívat i z druhé strany. Přečtěte si knížku. Skutečně vzdělaný člověk musí být ochoten čerpat z co možná nejšířší palety zdrojů. Sám se snažím studovat islamismus z přímých i nepřímých pramenů, protože v něm nacházím mnoho podnětného. Pokud se na něj podíváte objektivně a s chladnou hlavou, možná budete překvapeni tím, kolik jste si toho z islamismu odnesli – jak ideologicky, tak prakticky.

Poznámky:

1] Zájemci o strategické myšlení al-Káidy by si měli prostudovat dvě vynikající díla: *Architekt globálního džihádu (Architect of Global Jihad)* od Brynjara Lii, což je biografie al-Surího a četné přeložené úryvky z *Výzvy ke globálnímu islámskému odporu*, spolu s dvěstěstránkovým výtahem Jima Laceyho z tisícistránkového al-Surího tlustopisu, nazvaným *Teroristova výzva ke globálnímu džihádu (A Terrorist Call To Global Jihad)*. Harvardská univerzita přeložila i dílo Abú Bakra Nádžího *Ovládání divošství (The Management of Savagery)*.

2] Nepříliš známý, ale z naší perspektivy obzvláště zajímavý, je súfista šejk Ian Dallas, také známý jako **Abdalqadir as-Sufí**, který svůj Řád dnes řídí z Jižní Afriky. Skot Dallas, který psával scénáře pro BBC a přátelil se s lidmi jako Federico Fellini (stříhl si epizodní roli kouzelníka v *8½*), Edith Piaf, R. D. Laing, Eric Clapton (kterému dal výtisk perské súfijské bajky **Layla a Majnún**, na jejímž základě pak Clapton složil stejnojmennou píseň), George Harrison, a Bob Dylan (který jej v roce 1967 označil za jediného „zajímavého člověka v Anglii“) konvertoval k súfismu během cesty do Maroka v roce 1967 a během následujících desetiletí napsal mnoho knih a esejí, sjednocujících myšlenky a témata otevřeně převzaté jak od představitelů konzervativní revoluce kalibru Ernsta Jüngerera (pro něhož v 80. letech zorganizoval sympozium) a Carla Schmitta, tak od Friedricha Nietzscheho, Richarda Wagnera a nacionálních socialistů. Také se pokusil zformulovat jedinečnou formu politického islámu, která měla jen málo společného s běžně chápaným politickým islámem a která spojuje četné prvky evropské tradice. Dokonce propaguje pro islámský svět nový ekonomický systém založený na zlatém islámské denáru. Jeho web naleznete zde: www.shaykhabdalqadir.com.

3] Dílo Sajjida Qutba je rozsáhlé a zahrnuje mj. i vyčerpávající komentář ke Koránu; dobrým místem kde začít může být krátké dílko *Milníky na cestě*. Mám za to, že jako kritik modernity a demokracie Qutb nijak nezaostává za jakýmkoliv evropským či americkým myslitelem, i když člověk nezbytně nemusí souhlasit s jeho závěry.

4] Dvě vynikající knihy, popisující události od vzniku hnutí až po jejich dnešní stav jsou dílo šejka **Naima Kassíma**: *Hizbullah: The Story from Within* a spis Azzáma Tamímího *Hamas: The Story from Within*. Pohled šejka Kassíma je zvláště zajímavý, jelikož zastával v Hizballáhu aktivní roli od jeho vzniku za občanské války v roce 1982. Někdo může zpochybňovat uplatnitelnost poučení z libanonské situace na naše poměry, Libanon je však vysoce modernizovanou a pozápádněnou zemí, v níž o moc neustále soupeří velice odlišné komunity – což se do jisté míry podobá naší situaci. Proto už dnes není srovnání kdovíjak absurdní, a bude pasovat stále těsněji, jak budou v následujících letech a desetiletích USA stále více připomínat plantáž ve Třetím světě.

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

Článek Johna Morgana *Islamism: Putting the Right to Shame* vyšel na stránkách Counter-Currents Publishing v roce 2011.